

147 . Pruniș | Comuna: Ciurila | Județ: Cluj | Punct: La Cruce - Autostrada Transilvania - sector MNIT | Anul: 2005

Anul: 2005

Cod RAN: 57270.01

Perioade: Preistorie, Antichitate

Epoci: Neolitic, Eneolitic, Epoca bronzului timpuriu, Epoca romană timpurie

Tipuri sit: descoperire izolată, fără vestigii arheologice, necropolă

Categorii sit: Domestic, Religios, ritual și funerar

Autori: Diana Bindea, Zoia Maxim

Instituții: Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei, Cluj-Napoca, Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei, Cluj-Napoca

Raport

Raport arheozoologic (Autostrada Transilvania - sector MNIT)

Ciurila - La Tăieturi

În com. Ciurila, în punctul La Tăieturi din locul denumit La Filea, în campania din 2004, Cristian Roman și Felix Marcu au descoperit resturi osoase de animale, toate arse și extrem de fragmentate. S-au determinat doar 5 fragmente, celelalte fiind așchii mărunte.

De la bovinele domestice provine un molar superior izolat, cu uzură medie, iar de la ovicaprine provin patru molari izolați, unul superior și trei inferiori (M1, M2, M3) care, probabil, au aparținut aceleiași mandibule stângi. Cuspidul 3 al celui de-al treilea molar pare să nu fi fost erupt, prin urmare, estimăm un ovicaprin de cca. 25-26 luni. Așezarea de aici aparține neoliticului dezvoltat, aspectului Lumea Nouă din complexul cultural Cluj – Cheile Turzii – Lumea Nouă – Iclod.

Pruniș – La Cruce

În cursul săpăturilor arheologice desfășurate la Pruniș, în punctul La Cruce, în 2004 și 2005, s-au recuperat 20 de fragmente osoase animale, majoritatea calcinate. Dintre acestea 9 resturi arse nu au putut fi determinate, ele reprezentând așchii (țândări) de dimensiuni reduse. Cele 11 resturi faunistice identificate aparțin la două specii domestice și una sălbatică, după cum urmează:

Bos taurus

- dentiție, extrem de fragmentată, nearsă;
- humerus distal + cubitus proximal, stângi, aparținând, probabil, aceluiași individ, calcinate;
- metatars drept – 2 fragmente (proximal și diafizar), calcinate;
- vertebre – 4 fragmente, nearse;

Ovis aries/Capra hircus - radius , fragment diafizar, nearsă;

Sus scrofa ferus – scapula dreaptă, nearsă, provenită de la un individ cu vârstă de sub 1 an.

Aceste materiale provin din așezarea neolitică târzie, ce aparține sintezei culturale Iclod-Petrești.

Pruniș - Șesul Silivașului

În săpătura efectuată în anul 2005 de Felix Marcu și Zoia Maxim au fost descoperite și determinate, 21 de resturi faunistice. Speciile identificate sunt: Bos taurus, Ovis aries/Capra hircus și Sus scrofa domesticus.

Bovinele domestice sunt reprezentate prin 12 resturi cu următoarea repartiție pe regiuni anatomice:

- mandibulă – 1 fragment stâng, cu premolarii 2, 3 și molarul 3 în erupție, iar premolarul 4 neerupt, provenit de la un individ de circa 2,5 ani (lg. P2-M3 = 122 mm; lg. P2-P4 = 50 mm; lg. M1-M3 = 72 mm; lg. M3 = 30,5 mm);

- vertebre – 2 fragmente cervicale (unul de atlas);

- humerus – 2 fragmente diafizare;

- femur – 1 fragment distal;

- tibia – 1 fragment distal (lț. dist. ~ 51,8 mm);

- calcaneu – 1 fragment;

- astragal – 1 fragment (lg. lat. = 60,1 mm; lg. med. = 54,4 mm; adânc. lat. = 33,6 mm; adânc. med. = 32,7 mm; lț. dist. = 37,3 mm).

- metatars – 1 fragment proximal, cu țesutul osos deteriorat;

- falanga secundară – 1 fragment proximal provenit de la un animal de peste 1,5 ani;

- nedeterminat – 1 fragment diafizar de os lung atribuit cu mare probabilitate speciei *Bos taurus*.

Este probabil ca tibia, astragalul și calcaneul să fi aparținut aceluiași individ de peste 2,5 ani și să fi fost în conexiune anatomică, deoarece au fost descoperite împreună și au o pigmentație albicioasă, țesutul osos compact fiind deteriorat, posibil, datorită condițiilor de păstare în sol (umiditate mare, zonă de izvoare).

De la ovicaprine provin 2 fragmente, un femur neepifizat proximal și distal (cu o lungime totală aproximativă de 171 mm) și o tibie osificată distal (lț. dist. = 27,6 mm; lț. supraf. art. dist. = 22,5 mm; diam. antero-posterior = 19,7 mm), ambele drepte, care ar putea fi atribuite la 2 indivizi, unul de peste 2 ani, iar celălalt sub 2,5 ani. Excludem posibilitatea apartenenței la același individ, pe de o parte, datorită descoperirii celor două oase în carouri și la adâncimi diferite, iar pe de altă parte datorită pigmentației diferite.

Porcul domestic este reprezentat prin fragmente craniene ce pot aparține aceluiași individ. O mandibulă aproape întreagă indică o femelă matură. Lungimea simfizei caracterizează un bot relativ scurt. S-au mai identificat două fragmente maxilare (drept și stâng) cu seriile dentare incomplete.

Datele metrice ale mandibulei de *Sus scrofa domesticus* sunt:

- mandibulă – lg. simfiză = 57 mm;

- ramura orizontală dreaptă - lg. P2-M3 = 90,4 mm; lg. P2-P4 = 34,2 mm; lg. M1-M3 = 56,2 mm; lg. M3 = 30 mm);

- ramura orizontală stângă - lg. P2-M3 = 89,5 mm; lg. P2-P4 = 33,6 mm; lg. M1-M3 = 56,5 mm; lg. M3 = 29,6 mm);

- maxilar stâng - lg. M1-M3 = 62 mm; lg. M3 = 30,3 mm;

- maxilar drept – lg. P1-P4 = 41,2 mm; lg. P2-P4 = 37 mm.

O piesă aparte o constituie craniul neural care, deși incomplet, a fost reconstituit parțial prin lipirea a 7 fragmente. Regiunea frontală prezintă anterior cele două găuri supraorbitare, craniul fiind rupt la nivelul articulației frontalului cu nazalul. Lateral, sunt prezente părțile superioare ale orbitelor cu apofizele zygomatice ale frontalului bine dezvoltate, pe partea stângă sunt vizibile ambele orificii lacrimale, în timp ce pe partea dreaptă, doar unul singur, cel din porțiunea orbitală a lacrimalului. Occipitalul este absent. Temporalul stâng este prezent parțial, prin squamosal, inclusiv tuberculul apofizei zygomatice; de asemenea sub orbită se află o porțiune din arcada osului zygomatice. Restul regiunilor craniene nu au fost recuperate. Dimensiuni: lg. de la orificiul lacrimal la nazal ~ 51 mm; lg. entorbital – ectorbital (lg. orbitei) = 35,2 mm; lț. minimă între cele două foramen supraorbitale = 35 mm; lț. craniului peste apofizele zygomatice = 97,7 mm.

Materialele arheologice de la „Șesul Silivașului” indică tot o locuire neolitică târzie, aparținând sintezei culturale Iclod-Petrești, fără a se putea preciza dacă este sau nu marginea așezării de La Cruce. [Diana Bindea]

Informații suplimentare online

[Raportul 3474 din cronica.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)
